

De Joden hebben het gedaan, de Joden in het buitenland met hun boycot. Slaait ze daarom in het binnenland dood. Sleep Torgler en Thälmann voor de rechter, ook dit tooneel zal de geëxalteerde geest voorloepig nog voedsel geven, maar dan..... maar dan.....

We kunnen niets met zekerheid zeggen, in het kapitalisme steken vele mogelijkheden, doch dat dit jaar belangrijke dingen kunnen gebeuren, die de geheele wereld een ander gezicht zullen geven, is lang niet uitgesloten.

De Boycot-leuze.

In bovenstaand artikel word er de aandacht op gevestigd, dat de Duitse bourgeoisie met de boycot-leuze van pacifisten, communisten, rechtsche en linksche sociaal-democraten, een dankbaar gebruik maakt om de werkelijke oorzaken der dreigende economische ineenstorting te verbergen. "Het buitenland boycot ons, de gevluchte Joden en revolutionairen hebben het gedaan." En de revolutionairen? dragen er het hunne toe bij om de leugen der nazi's des te geloofwaardiger te doen voorkomen, door deze boycot in z'n werkelijke en mogelijke gevolgen overdreven voor te stellen.

In werkelijkheid heeft Duitschland weinig of geen last van de boycot ondervonden, en de opstellers van die leuze hebben zelf ook niet aan het succes geloofd. Maar, meenen zij, als leuze kan de boycot dienen om al wat anti-fascist meent te zijn te verzamelen..

Het is weer een van de vele middelen, om de massa's onder je bereik te krijgen en te beïnvloeden; mocht dit middel het economisch leven van Duitschland beïnvloeden, dan kan Hitler z'n belofte niet gestand doen, en komt het proletariaat in opstand.

De massa's zijn thuis gebleven, van de boycot hebben ze zich niets aangetrokken. Het economische leven in Duitschland is er niet in 't minst door gestoord geworden. Doch terwijl Hitler z'n beloften niet heeft kunnen houden, wordt de z.g. boycot meesterlijk door hem uitgebuit. De nazi's verschijnen als de verdrukte onschuld, als de van alle kanten door het buitenland belaagden. En zoo is dit staaltje van practische partijpolitiek in z'n tegendeel omgeslagen. Het heeft het nationalisme in Duitschland en daarbuiten versterkt. Wie roept boycot Duitschland! spreekt daarmee uit, dat het in eigen land toch maar heel wat beter is. Het blad van de O.S.P. ging zoover, om in het gedrukte lotter tot de "socialistische" oorlog tegen Duitschland op te roepen. Bij een werkelijke oorlog zal de bourgeoisie dit nummer van "de Fakkel" niet laten afdrukken. Zo zal natuurlijk die oorlog direct voor een socialistische verklaring, en de Fakkelmensen hebben hun zin.

Vroeger hebben wij deze zaak meer theoretisch gesteld, waarom men ons dan natuurlijk voor mensen uitmaakt, die van de practische politiek geen verstand hebben. Doch nu hebben wij de zaak ook eens van de practische kant bekeken, waar we ook nooit voor terug schrikken.

Van de obligatieleening zijn uitgeloot de nummers: 25, 30 en 36.

De verantwoording vrijwillige bijdragen kan er niet meer bij, komt in 't volgend nummer.

P. I. C.

PERSDIENST VAN DE GROEP VAN
INTERNATIONALE COMMUNISTEN

Deze persdienst verschijnt minstens éénmaal per maand.

Stuur ons uw vrijwillige bijdrage.

DOELSTELLING:

De ontwikkeling van het kapitalisme voert tot steeds heviger crisissen, welke in steeds grootere werkeloosheid en telkens diepere ontzetting van het productieapparaat hun uitdrukking vinden, waardoor miljoenen arbeiders buiten de productie staan en aan de uit-hongering zijn prijsgegeven. De toenemende verzaking en de steeds groeiende onzekerheid

van bestaan dwingen de arbeidersklasse den strijd voor de communistische productiewijze aan te binden. De groepen van Internationale Communisten wekken de arbeiders in diesen strijd op, het beheer en de leiding van productie en distributie volgens algemeen geldende, maatschappelijke regels ZELF ter hand te nemen, om zoo DE ASSOCIATIE VAN VRIJE EN GELIJKE PRODUCTIEN te verwesenlijken. De groepen van Internationale

nale Communisten zien den wezenlijken vooruitgang der arbeidersbeweging in de ontwikkeling van het zelfbewustzijn der arbeiders. Daarom plaatsen ze zich tegenover de leiderspolitiek van de parlementaire partijen en van de vakbeweging en stellen de leuze:

ALLE MACHT AAN DE ARBEIDERSRADEN!
DE PRODUCTIE IN HAN-
DEN VAN DE BEDRIJFS-
ORGANISATIES!

ALLE MACHT AAN DE ARBEIDERSRADEN!
DE PRODUCTIE IN HAN-
DEN DER BEDRIJFSORGANISATIE'S!

Zevende Jaargang No: 8.
Juni 1934.

No: 1.

DE "KOERSVERANDERING" van de SOCIAAL-DEMOCRATIE.

Wat we hier in Holland meemaakten op het Paaschoongres van de S.D.A.P. is geen op zichzelf staand verschijnsel. In alle landen is de sociaaldemocratie aan het "koersveranderen". Zoo-als ze internationaal al eenige malen eerder van koers veranderd is. Voor 1914 was de sociaal-democratie een beweging, die door middel van parlementaire en vakverenigingsstrijd voor lotsverbetring van de arbeidersklasse binnen het kapitalisme vocht. Toen al volbrak zich het proces, dat zich binnen die beweging een afgesloten leidersgroep vormde, met niet meer dezelfde belangen als die van de arbeiders. Zoals de arbeiders in die tijd hun strijd voerden kon dat niet anders, maar het bracht toch mee dat ze de invloed op hun organisaties verloren, juist naarmate ze in grooter getale tot die organisaties toetraden. In 1914 bleek hoever deze leidersgroep reeds van het bewuste deel van de arbeidersklasse vervreemd was. Bij het uitbreken van de wereldoorlog had de eerste groote koersverandering plaats; de sociaal-democratische leiders verloochenden hun internationale beginselen en schaarden zich met hun apparaat overal achter hun nationale bourgeoisie. Daarmee handelden ze mischien wel in de geset van groote nog burgerlijk ingestelde arbeidersmassas, die zich telkens voor die politiek verklaren, waarvan ze direct het meeste voordeel verwachten, zonder de taak te zien die voor hun klasse is weggelegd, en die gemakkelijk meegesleept worden door het machtige propaganda-apparaat van de bourgeoisie. Maar ze handelden stellig tegen de traditie en de wil van die arbeiders, die steeds tot het actieve kader van de beweging hadden behoort en met groote persoonlijke offere de organisaties hadden opgebouwd, die nu ineens bij de organisatie van de oorlog werden ingeschakeld.

Vanaf dit oogenblik staan de levensvoorwaarden voor het sociaal-democratische leidersapparaat duidelijk vast. Ze zijn de beroepsbemiddelaars tusschen bourgeoisie en proletariaat; hun

economische afdeeling handelt in arbeidskracht, hun politieke afdeeling strijd voor het handhaven van de kapitalistische orde enerzijds, omdat alleen binnen die orde arbeidskracht te verkopen valt, en voor het vertrouwen van de arbeiders anderzijds. Want enkel als ze dit vertrouwen hebben, houden ze de klandisie en van de arbeiders, die hun arbeidskracht door hun laten verkopen, en van de bourgeoisie, die alleen goed gediciplineerde waar kopen wil. Het sociaal-democratische leidersapparaat staat en valt dus met:

- 1e. het kapitalistische stelsel.
- 2e. het vertrouwen van de arbeidersklasse.
- 3e. haar vermogen die arbeidersklasse politiek zoo te beïnvloeden, als de bourgeoisie dat wenscht, zonder tegelijk het vertrouwen van de arbeiders te verliezen.

Deze taak vervullen de sociaal-democratische leiders, door de bourgeoisie veracht, door steeds meer arbeiders gewantrouwd, altijd inhangend tusschen de bourgeoisie en de arbeidersklasse. Ze "verandert van koers", noodgedwongen, al naarmate de klassen, waar ze tusschen in zit, zich bewegen. Totdat de belangentegenstellingen, die deze klassen tegen elkaar indrijven, zoo sterk zijn geworden, dat geen enkele koers de sociaal-democratie meer kan redden en ze als een weke massa van lijn en stroop wordt platgewreven, reeds lang voor de veel sterker bourgeoisie in de steeds heftiger wordende klassebotsingen verpletterd is. In 1918 kwam de 2e groote koersverandering. De druk van de oorlogseellende dreef de arbeiders met onweerstaanbare kracht vooruit; de sociaal-democratie was wel veelkrachtiger dan nu en kon de eerste stoot opvangen, maar toch vond de bourgeoisie het tactischer, om zich tijdelijk oen eind terug te trekken. Het front van de bourgeoisie maakte rechtsomkeert en marcheerde in dezelfde richting als de arbeidersklasse opdrong. Ook de bourgeoisie werd "voortuitgetrokken", ze wist door deze tactiek de leiding terug te winnen of te behouden. De sociaal-democratie, tusschende twee fronten ingesloten, veranderde van koers en marcheerde mee. De bourgeoisie liet de arbeiders eenig uit strategisch oogpunt niet al te gevaarlijk nieuwe terrein bezetten: grootere politieke bewegingsvrijheid, kiesrechtvervoormingen, tegemoetkomingen op het gebied van de sociale wetgeving. Toen het elan van de arbeidersopmarsch genoeg was versiept, staakte de bourgeoisie haar terugtocht, ook de sociaal-democratie kwam tot staan. Ze had intusschen een nieuw standpunt veroverd, ze was internationalistisch geworden, confereerde met de bourgeoisie in een pacifistisch, met de arbeiders in een anti-militaristisch jasje. Dit pacifisme werd zelfs tot een soort van wereldbeschouwing, want ook op economisch gebied was het het ideaal van de leiders: geen beslechten van geschillen meer door het ruw geweld van staking en uitsluiting, maar vreedzame oplossing ervan door arbitrage. Een "Blide Wereld"-geest van broederschap en christelijke naastenliefde werd over de sociaal-democratie vaardig.

Ondertusschen kwam de groote economische crisis, en daarmee de groote economische wereldoorlog van alle kapitaalgroepen tegen elkaar, meest in de vorm van nationale aaneensluiting van verschillende kapitaalgroepen. Deze oorlog wordt voorlopig gevoerd als tariefmuren- en valutaoorlog, terwijl zwakkere kapitaalgroepen, die hun belangen in de nationale economische politiek niet voldoende door hebben kunnen zetten, een ander typisch kapitalistisch strijdwapen handteeren: de boycott. Zoo wordt al sinds begin 1932 de boycottpropaganda tegen Duitschland gevoerd door verschillende Nederlandsche groepen, die lijden onder de Duitse deviezenpolitiek: Langendijker groenteboeren, Barneveldsche eierboeren, bierbrouwerijen, Fransche industrieëlen wisten dank zij de Jodenvervolgingen deze boycottpropaganda naderhand nog sterk op te voeren. Deze economische oorlog wordt door de verschillende bourgeoisieën steeds veller gevoerd en eischt evengoed als een militaire wereldoorlog (die daar trouwens elk oogenblik uit kan voortkomen) uiterste krachtsinspanning en volstrekte discipline, zoo mogelijk zelfs enthousiasme van de arbeidersmassaas. Het internationale parool van de heerschende klasse is: "nationaal herstel". De misdadige marxistische klassenrijdtheorieën moeten worden uitgeroeid, want ook de theorie is een wapen wanneer ze de massaas weet te winnen. En de massaas mogen niet in verzet komen, elke kleine actie is verzwakking van de positie in de economische wereldoorlog, elke groote actie een bedreiging van de bestaande orde. Nu de bourgeoisie het overwicht, voor zoover dat berustte op haar technische en organisatorische prestaties, dreigt te verliezen, nu moet ze de arbeiders duidelijk maken, dat zij toch altijd nog veel groeter nullen zijn, probeert hen zelfs verantwoordelijk te stellen voor de chaos, door de "economisch niet te rechtvaardigen" eischen, die ze hebben gesteld. De sociaal-democratie moet nu ook weer koers veranderen, ditmaal waarschijnlijk voor het laatst. Deze koersverandering verloopt niet in alle landen eender.

Ditmaal is de positie van de sociaal-democratie veel moeilijker geworden. Tijdens de oorlog had ze nog niet zoo erg het vertrouwen der arbeiders ingeboet. Wel ging haar handelen lijnrecht tegen de belangen van de arbeiders in, maar ze had nog een traditie, ze kon gouden bergen beloven na de overwinning, ze kon wijzen op de "nieuw veroverde machtposities", ze kon de arbeiders laten geloven dat deze zware opofferingen maar van korte duur zouden zijn. Na de oorlog had ze de minder dankbare taak alle revolutionaire klasseacties van de arbeiders te remmen en de hals om te draaien, maar de bourgeoisie gaf haar daarbij haar volle steun en liet haar vrij al haar demagogie op de arbeiders los te laten. Nu echter gaat het erom de arbeiders weerloos te houden ook onder de ergste aanvallen op hun levenspeil; tegelijk moeten ze geestelijk worden voorbereid op een mogelijke oorlog en moeten alle anti-kapitalistische frases en gebaren worden afgeschaft. Doet de sociaal-democratie dit, dan verliest ze op de duur het vertrouwen van de arbeiders, een van haar

voornaamste bestaansvoorwaarden. Doet ze dit niet, dan wordt ze door de bourgeoisie als onbruikbaar vernietigd. De tijd breekt aan, dat geen koersverandering de sociaal-democratie uit haar beklemming verlossen kan.

In Duitschland was ze al lang de weg van de strikte gehoorzaamheid gegaan. Ze had het vertrouwen van groote arbeidersmassas verloren, en was geen waarborg meer voor het rustig houden der arbeiders. De bourgeoisie was genoodzaakt een nieuwe "arbeiders" partij van paupers en middenstanders op te richten, om daarmee de arbeidersklasse er onder te houden. De haat der verpauperiaerde werkloze jeugd tegen de sociaal-democratische bonzen, die alleen geïnteresseerd waren bij de prijs van de bijzondere waar arbeidskracht waar ze in handelden, en die de belangen der werklozen hadden verwaarloosd, de werklozen zelf als minderwaardige individuen hadden behandeld, deze haat wordt gericht tegen de oude marxistische traditie, tegen de ideologie van de klassenstrijd. Toen de sociaal-democratie geen dienst meer deed, werd ze aan de demagogie van het fascisme opgeofferd. Dit was het eerste voorbeeld.

In Oostenrijk was al tijdens de oorlog een sterke strooming in de partij, die konsekwente anti-oorlogspropaganda voerde. Dit bewaarde de partij in 1918 voor de scheuring, ze bleef de meest linkse sectie van de tweede internationale. Deze partij bezat het vertrouwen van de arbeiders, maar haar radicale traditie belette haar zich zoo maar gelijk te laten schakelen. Wel waren de meeste leiders hiertoe bereid. De N.R.C. van zaterdag 3 Maart citeert uit de brochure van Otto Bauer:

"Wij boden steeds grootere concessies aan, lieten Dolfuss weten, dat wij bereid waren, de regering buiten gewone volmachten gedurende twee jaar te geven, wanneer daarvan zou worden gebruik gemaakt onder mederwerking van een kleine parlementaire commissie en onder toezicht van de grondwetsrechtbank. Wij verlangden voor ons slechts vrijheid van beweging, herstel van het recht tot vergaderen en persvrijheid binnen de bestaande grenzen der wet. Zelfs verklaarden we ons bereid concessies te doen aan het denkbeeld eener organisatie van staat en maatschappelijk leven naar beroepstanden. Alles te vergeefs."

Want de bourgeoisie wilde niet. Ze kan geen organisatie van geen arbeidersleiders gebruiken, die zich bereid verklaren concessies te doen, maar ze verlangt absolute gehoorzaamheid. Van de Oostenrijksche sociaal-democratie was die niet te verwachten. Ook al zou een deel van de partij zich gelijk laten schakelen, de ongehoorzaamheid van de rest zou er des te groter om worden, en zouden partijen binnen de partij ontstaan. Want de partij vertegenwoordigde nu eenmaal een stuk klassenstrijdtraditie, een stuk marxisme, en moest dus vernietigd worden. Eerst werd de partij moraal verzwakt, daerdat men niet liet doen aan het afslachten van verschillende pogingen tot verzoeken tegen verhogingen van het loonpeil. Partijpropagandisten spoorde aan niet te staken, beriepen zich daarbij op de zwakheid van hun organisatie. Toen het geschikte oogenblik gekomen leek

greep de Dolfussregering in tegen de Schutzbund, met het bekende gevolg. De opstand kon gemakkelijk worden onderdrukt, grootendeels door het feit dat hij in hoofdzaak beperkt bleef tot die groepen van arbeiders, die van een fascistisch bewind directe broedeloosheid te wachten hadden. De andere groepen, zooals het spoorwegpersoneel, die er van af waren gebracht om tegen hun eigen loonsverhogingen in staking te gaan, omdat dat toch een verloren strijd zou zijn, dachten er niet meer aan nu nog het restje van hun boterham te wagen voor andere beroepsgroepen. Had het verzet in Oostenrijk ook sterker kunnen zijn, wanneer niet van te voren zoo veel strijdust en vertrouwen in eigen klassekracht doodgeconferreerd was, toch heeft de Oostenrijksche sociaal-democratie laten zien ten slotte als een a r b e i d e r s beweging onder te kunnen gaan, andere dan de Duitse. Dit is het andere voorbeeld.

Met deze twee voorbeelden: Duitschland en Oostenrijk, voor oogen, moet de Westersche democratie haar "nieuwe koers" bepalen. Het vooruitzicht is niet hoopvol.

Duitschland: gehoorzaamheid aan de bourgeoisie, de arbeiders loopen weg; daarna afgedankt als onbruikbaar en in een concentratiekamp gezet als tegemoetkoming aan de anti-bonzen-stemming onder de verraden arbeiders.

Oostenrijk: ongehoorzaamheid aan de bourgeoisie, met ongeveer hetzelfde afloop.

Welke weg naar de ondergang zal de sociaal-democratie kiezen? Na Oostenrijk zijn er veel dappere woorden gesproken. "Als het hier ook noodig is, dan..." Maar zal het hier noodig zijn? Een der resoluties van het congres verklaart:

"De Partij is overtuigd, dat, ondanks het tijdelijk verdwijnen van de democratie in eenige landen, deze in Nederland, evenmin als in andere landen met een gevestigde democratische traditie, tot ondergang is gedoemd, indien haar eigen voorstanders haar trouw blijven en verdedigen."

Zoo, dat lucht tenminste weer op. Het fascisme in Middeneuropa vindt niet zijn oorsprong in de verscherpte klasserverhoudingen en in de hechtere aansluiting van de verschillende monopoliegroepen; neen, in Middeneuropa was geen gevestigde democratische traditie. Die hebben wij hier wel. Onze bourgeoisie is al heel lang democratisch. Als wij nu "nieuwe banen" gaan betreden, ons "klasse-egoïsme laten varen", en onze politiek zoo hervormen, dat we ook de middenstand winnen? Als we nu eens ophouden onze bourgeoisie te prikkelen, door onze onhoffelijke houding tegenover het vorstenhuis? Dan zal onze bourgeoisie zich liever niet met die fascistische experimenten inlaten. Kijk naar Dolfuss, nu is hij aan handen en voeten gebonden door Starhemberg met zijn Heimwehren. Oostenrijk houdt een waarschuwing in voor de arbeidersklasse, maar ook voor Colijn.

Dit is de "principele grondslag" waarmee de koersverandering geargumenteerd wordt. Holland is Middeneuropa niet. De arbeidersklasse heeft nu de les geleerd, dat ze tegenover de middenstand niet zoo egoïstisch moet optreden (afstand van het beginsel van de klassenstrijd). Tegenover Hitler moeten we ons

verdedigen (inschakelen bij de oorlogsvoorbereiding). De bourgeoisie heeft dus haar zin, de partij is gelijkgeschakeld? Ook weer niet helemaal. Holland is Middeneuropa niet. De nood onder de arbeiders is hier nog niet zo groot. De spanning tussen de klassen is hier nog minder, een kleine bewegingsvrijheid is hier voor de sociaal-democratie nog. De resoluties zijn nog van godelastiek, je kunt ze zo trekken, en je kunt ze zo trekken. De S.D.A.P. heeft nog geen kleur hoeven bekennen. De koersverandering is nog geen volslagen overgave, het is alleen de vlucht voor de bourgeoisie, uit angst dat ze anders verbeden zal worden. Daarom neemt ze aan de ene kant alle mogelijke parolen van de bourgeoisie over, om haar ongevaarlijkheid te demonstreeren, aan de andere kant gaat ze voort zich tegenover de arbeiders radicaal voor te doen. Het Paaschcongres was geen koersverandering. De S.D.A.P. was al van koers veranderd, omdat de bourgeoisie al van koers was veranderd. Het Paaschcongres was een demonstratief congres om de bourgeoisie te toonen, hoe betrouwbaar de partij wel was. Koersveranderingen voor de partij worden niet vastgesteld op een congres, de hogere partijinstanties stellen de koers vast en organiseren daarna in die geest congressen. Maar nog is de S.D.A.P. niet zoo gehoorzaam, dat ze de arbeiders oproept zich onvoorwaardelijk en vol vertrouwen onder de beproefde leiding van schipper Colijn te stellen, die het schip van staat in deze moeilijke ure weet te besturen. De nieuwe koers is nog altijd de oude koers. De S.D.A.P. zit ingesloten tussen bourgeoisie en proletariaat, haar strategie is, naar beide kanten kijken hoe ver je gaan kunt. Op het oogenblik is de bourgeoisie in de aanval, de arbeidersklasse retireert. De sociaal-democratie valt mee aan met de bourgeoisie, ze retireert mee met de arbeidersklasse.

Geen congres zonder oppositie.

Ook op dit Paaschcongres was er een oppositie. Een oppositie tegen de anti-Duitse bewapeningspropaganda, die kwam van de religieuze "Blinde Wereld"-groep. Woordvoerder was Dr. Banning. Als de partij zich voor bewapening uitsprak, dan dreigde hij "met zijn idealisme de woestijn in" te lopen. Reddende handen kwamen tussenbeide. De resolutie werd wat elastischer gemaakt, en Banning hoefde niet de woestijn in te gaan. De arbeiders zouden er niets van begrepen hebben als hij onder deze omstandigheden uit de partij was gelopen. Dominee, dominee, moet een rechtgeaard profeet daar naar vragen, als hij de woestijn in gaat, of daar de arbeiders wat van begrijpen? Had hij toen misschien wat arbeiders mee de woestijn in willen nemen, hun daar vanaf de berg Sinai nieuwe wetten geven en daarna wachten of de Heer het mara wilde laten regenen? Neen, dominee Banning is niet iemand om in een komelhaan kleed zich af te zonderen van de wereld, en zich te voeden met springkannen. Hij is zelf een springkameel. En hij nam een sprong, zoo uit de zaal midden in het partijbestuur.

Van deze plaats af zal hij bij eventuele klasseconflicten ruimschoots in de gelegenheid gesteld zijn vredelievende denkbeelden op de arbeiders los te laten. Zoo vindt tenslotte ieder de plaats die hem toekomt.

De koersverandering van de sociaal-democratie in Denemarken.

Na Oostenrijk is er misschien geen land waar de sociaal-democratie zoo'n glorieuske traditie had als in Denemarken. Ze had daar tot voor kort ook bijna voortdurend de wind in de zeilen. Voor 1870 was Denemarken in hoofdzaak een graan-exporterende landbouwstaat, met Kopenhagen als eenigste handelsstad van betekenis, en met geen arbeidersklasse van belang. Het boerenbedrijf had zich sinds 1846 (het jaar waarin Engeland de korenwetten ophief) geheel op de warenproductie ingesteld, en toen in 1970 door de concurrentie van Rusland en Amerika de groote graan crisis kwam, kon het niet meer terug. Om niet onder te gaan moest het zich reorganiseeren, en het deed dit ook. De boeren vormden coöperaties, legden zich toe op de veeteelt, die zoo rationeel mogelijk werd bedreven. De Deensche boter wist door zijn betere kwaliteit de Nederlandsche van de Engelsche markt te verdringen. Er ontstond een uitgebreide zuivel- en conservenindustrie, handel en transport, scheepsbouw en machine-industrie ontwikkelden zich - en daarmee de arbeidersklasse. De arbeiders begonnen zich spoedig te organiseren om het loon te verdienen, dat ze waard waren. Wel werd eerst krachtadig tegen de nieuwe arbeidersorganisaties opgetreden, maar ze wisten zich door te zetten en met succes voor lotverbetering te strijden. Toen na 1918 overal de democratie in de mode kwam en in Duitschland de sociaal-democratische republiek werd gevestigd, beleefden de Deensche sociaal-democraten een tijd van hoogconjunctuur. De arbeiders stroomden toe tot de organisaties, in Denemarken kwam een "arbeidersregering", talrijke sociale verbeteringen werden doorgevoerd. Belangrijke tegenstand was er trouwens niet: zoolang de handel op Engeland verzekerd was, en niets van buitenlandse concurrentie had te vreezen, konden de boerencoöperaties het best verdragen, en de rust in het bedrijf bleek er door verzekerd. Stakingen van betekenis waren er in Denemarken niet, de contracten werden door een kwartaal of een jaar ineens afgesloten. Om het levenspeil van de Deensche arbeiders uit die tijd te laten zien, geven we hier een overzicht over de verhoudingscijfers der "werkelijke" loonen in verschillende landen (Juli 1930), ontleend aan het maandschrift van het Centr. Bur. v/d Statistiek van Dec. 1930. De uitdrukking "werkelijke" loonen wil zeggen dat bij het opmaken van de verhoudingscijfers niet het loon in geld is genomen, maar dat daarbij is rekening gehouden met de prijzen van levensmiddelen enz. in de verschillende landen.

Groot Brittannië	100
Vereenigde Staten	190
Canada	155
Denemarken	113
Zweden	109
Iersche Vrijstaat	93
Nederland	82
Duitschland	73
Polen	61
Oostenrijk	48
Joego Slavië	45
Spanje	40
Italië	39

Al houden we en nu rekening mee, dat de cijfers voor Denemarken en Zweden iets te hoog zijn, omdat die berekend zijn naar de werkelijk verdiende loonen (dus met inbegrip van overuren en derg.), en die van de andere landen berekend zijn naar het contractloon; toch kunnen we veilig zeggen, dat Denemarken de hoogste loonen van Europa had.

Met het intreden van de crisis werd dit alles anders. Voor Denemarken nam deze crisis natuurlijk de vorm aan van een landbouwcrisis. Het feit dat zich in 1870 voor het graan had voorgedaan, deed zich nu voor voor de boter; andere landen zoals de Baltische staten (Estland, Letland) en enkele Britsche dominions, begonnen de Deensche boter op de Engelsche markt met succes te beconcurreren. Weer moest het boerenbedrijf zich grotendeels omstellen, nu op de productie van vleesch, vooral bacon (spek).

Ondertusschen kwam de "arbeidersregering" in en minder prettige positie. Ook hier had zich bij de leiders, door hun geheel andere maatschappelijke positie, een eigen ideologie ontwikkeld, die sterk verschilde van die van de arbeiders waarop ze steunden, hoe reformistisch die arbeiders ook dachten. Hun opvatting van het socialisme werd: staatsbemoeiing met alles waar de staat zich mee kan bemoeien; die staat wordt bestuurd door een regering, die door de gemeenschap gekozen wordt, en dus vanzelf in het belang van die gemeenschap, arbeiders, boeren en kapitalisten, regeert. Voor hun is het de verdienste van de arbeidersklasse, dat die het best dit gemeenschapbelang begrepen hebben, waar ze immers uiting aan geven door met steeds grooter meerderheid hun stem op de arbeidersregering uit te brengen. Dit verschil in denken tusschen arbeiders en leiders komt eerst niet zoo duidelijk naar voren. Zoolang de loonen stijgen, het levenspeil omhoog gaat, zien de arbeiders in de regering van Stauning hun eigen regering, die hun belangen behartigt. En ze steunen die regering onvoorwaardelijk.

Maar nu met de crisis blijkt het plotseling, voor de Staunings, dat hun vertrouwen in de arbeiders misplaatst was. De arbeiders waren heelemaal niet "socialistisch" in de zin van Stauning. Zoodra hij met een zoet lijntje probeert aan hun verstand te brengen, dat het belang van de gemeenschap eischt, dat

ook de arbeidersklasse een veer laat, ondervindt hij tegenstand. De arbeiders blijken "grof materialistisch" te zijn, ze zijn geen haar beter als elke andere klasse en denken alleen aan hun eigen belang. Dat moet haast wel liggen aan dat materialistische marxisme. Het leiders-socialistisch ideaal eischt nu in de eerste plaats strijd tegen dat marxistisch klasse-egoïsme (zie ook hier in Holland uitlatingen in die zin van Albada, Banning en anderen, met Pagschen). En voor de rest moet Stauning maar zien te regeren, zonder de brij al te erg te bedreven voor een van de klassen, want de steun van allen heeft hij noodig: die van de kapitalisten voor de financiën, die van de arbeiders voor de stemmen en de rust in het bedrijf, die van de boeren, om de economische macht die ze tegen de regering zouden kunnen ontwikkelen. Maar naarmate de economische nood de klassen feller tegen elkaar injaagt wordt dit hoe langer hoe moeilijker.

Het vraagstuk van de werkloosheid deed zich in Denemarken scherp voelen. De eerste maanden van 1933 liep het percentage werklozen zelfs op boven 40%, om daarna weer af te nemen. Maar stellig een vijfde deel van de arbeiders kan zich daar als voor goed werkloos beschouwen, vele jongere hebben er nooit werk gehad. De regering probeert van allerlei: verlangt eenige malen de crisisuitkeeringen, belooft toeslag voor ondernemingen die werklozen in dienst nemen, maar alles is lapwerk, en er is niet aan te ontkomen dat deze werklozen op de duur, en met hen een groot deel van de werkende arbeiders, die een steeds grooter deel van het jaar "seizoen" werkloos zijn, aan de invloed van de sociaal-democratie ontglippen. Dat wil nog niet zeggen dat dit een versterking van het klassebewustzijn brengt. Voorloopig raken deze arbeiders in het vaarwater van de derde internationale, ze probeeren het met meer belovende nieuwe leiders, die geen regeringsverantwoordelijkheid hebben, en de arbeiders, tegen eigen beter weten in, voorpiegelen, dat er langs reformistische weg van allerlei te bereiken is, wanneer ze maar de strijd voeren onder bolsjewistische leiding. Hun slechte omstandigheden danken ze, niet aan het kapitalistisch stelsel als zoodanig, maar aan het verraad van de sociaal-democratische leiders, die zich aan het grootkapitaal verkocht hebben.

Nu is het ook weer niet zoo, dat groote massa's ontevreden Deensche arbeiders, zich doelbewust onder het vaandel van de derde internationale hebben geschaard. Het gaat veel meer zoo, dat zoo af en toe hier of daar de ontevredenheid tot hoogspanning stijgt. De bolsjewistische partij probeert dan direct deze spanning via haar apparaat te ontladen, om op die manier dit apparaat, waar alle functionarissen van leven, aan het draaien te houden. Onder de arbeiders zelf duiken dan allerlei leuzen, onvoorstellen op, die nog heelemaal voortkomen uit de oude reformistische sleur. De bolsjewiki nemen deze leuzen, hoe onmogelijk ook, klakkeloos over, leggen het er liefst nog wat dikker boven op. Het gaat er hun niet om de arbeiders klassebewust te maken en inzicht bij te brengen, maar allen om hun vertrouwen te winnen.

Inzicht hebben de C.P.kopstukken trouwens zelf niet al te veel. Het gevolg is, dat de "beweging" zich een tijdlang groepeerd rondom de een of andere mantelorganisatie, demonstreert, vergadert, resoluties aanneemt, totdat alle energie ontladen is. Zoo komen voorloopig al deze acties te staan in het teeken van de concurrentiestrijd tusschen sociaal-democraten en bolsjewieken.

De populariteit van de "arbeidersregering" was dus onder de werklozen zoo groot niet meer, maar bij de werkende arbeiders was het vertrouwen in de sociaal-democratie weinig vernat. Toch moest de regering op den duur ook met deze arbeiders in conflict komen. De hoge loonen konden niet gehandhaafd blijven. Toch heeft tot 1934 toe geen loonsverlaging van beteekenis plaatsgevonden, tenminste in geld uitgedrukt. Ook wat de koopkracht betreft is het loon niet veel gedaald, de kroon zakte geweldig, maar de levensmiddelenprijzen ook. Maar wat wel groote verslechtering bracht was de aldoor langere "seizoenwerkloosheid", waarbij komt dat kinderen die anders meeverdienden nu geen werk meer krijgen. Zoo gaat het welvaartspeil van de arbeiders achteruit terwijl toch door de ondernemers als er weer werk is, dezelfde loonen moeten worden betaald. Van beide kanten wordt dan ook de drang tot verandering der contracten groter. Juli 1931 begint de inflatie. Begin 1932 loopen de meeste contracten af. De werkgeversbond steit voor alle contracten tot 1 Januari 1933 te verlengen. De bonden willen als langste termijn verlenging voor een half jaar, met het oog op de daling van de kroon. Daarep eischen de ondernemers 20% loonsverlaging. Een algemeene uitsluiting dreigt in metaal-, cement-, steen- en papierindustrie. De rijksbemiddelaar komt tusschen beide, de contracten worden voor een jaar verlengd. Eind April breekt dan een uitsluiting uit in de exportslagerijen om een loonsverlaging van 20%. Omdat dit groot gevaar oplevert voor de Deensche buitenlandse handel komt de regering tusschenbeide, de loonsverlaging wordt tot 3% beperkt. Begin 1933 herhaling van het geval. Maar het prestige van de rijksbemiddelaar is niet meer voldoende om het conflict te bezwaren, de regering moet met een wet komen, waarbij staking zoowel als uitsluiting worden verboden, en de contracten weer met een jaar verlengd worden. In werkelijkheid dus voortdurend verslechteringen voor de arbeiders; de kroon daalt sneller dan de kosten door het levensonderhoud, daarbij de toenemende werkloosheid. Maar de sociaal-democratie kan zich bepoenen tot 2 maal toe een 20% loonsverlaging te hebben bezworen, terwijl het verbod van staking en uitsluiting, dat de arbeiders hun strijdwapen ontnemt, toch in de eerste plaats tegen de ondernemers gericht scheen.

1934 is de toestand alweer kritischer. Een loonsverlaging tegenhouden lijkt nu niet langer "economisch verantwoord", om met Colijn te spreken. Voorloopig komt het dan wel niet tot een uitsluiting, de loonsverlagingen worden in hoofdzaak gekeerd, maar ondertusschen is de daling van de levensmiddelenprijzen tot staan gekomen, zelfs loopen de prijzen weer op door accijnzen en beschermende maatregelen, terwijl de kroon doorkeldert.

De arbeiders willen loonsverhooging.

De ontevredenheid groeit, met name onder de zeelieden. De R.V.O. waar te voren niemand veel van gemerkt had, bleek plotseling de spreekbuis van de zeelieden. Op vergaderingen van zeelieden en stokers werd met overgrote meerderheid tot staking besloten. Was deze staking voor de zeelieden een poging om hun levenspeil te herstellen, voor de leiders van de 3e internationale was het een strijd om invloed bij de arbeiders te winnen. Daartegenover moest de Stauning-regering met alle middelen deze staking de kop indrukken. Niet eens in de eerste plaats uit concurrentiestrijd tegen de bolsjewieken. Maar de staking bracht het economisch leven van Denemarken in gevaar. De baconexport had de laatste tijd ook harde klappen gehad. Engeland begint zelf varkens te fokken en weer zooveel mogelijk buitenlandisch bacon. De Deensche regering doet wel zijn best de boeren bij te springen, sluit een verdrag af met Frankrijk, waarbij Frankrijk beloofd Deensche boter af te nemen, met Rusland waarbij Rusland bevroren vleesch afneemt, maar de Engelsche markt blijft toch van overwegende beteekenis. Een eenigezins langdurige staking in de scheepvaart kan maken, dat de Engelsche markt voorgoed verloren gaat.

De maatregelen van de "arbeiders"regering tegen de zeeliedenstaking waren dan ook zoo, dat onze regering Colijn er communistisch naast lijkt. Om te beginnen werd de staking direct onwettig verklaard, de organisaties werden veroordeeld tot 20 000 kroon schadevergoeding aan de ondernemers, wat het falliet van de stakersbond tot gevolg had. De patroons probeerden met onderkruppers de stoombootdiensten aan de gang te houden. Voorloopig ging dat niet al te best. In Esbjerg, met Kopenhagen de grootste exporthaven, dreigden de havenarbeiders met solidariteitsstaking, als er ander personeel op de schepen zou worden aangenomen. In Kopenhagen lag nagenoeg alle scheepvaart stil, ook de binnenscheepvaart, de lijnen, die Kopenhagen met het Deensche vasteland verbinden. Pogingen van de stakers om het tramperspersoneel in de staking te betrekken mislukten echter, de politie verichtte 20 arrestaties, want het is verboden tramperspersoneel tot staking aan te zetten. De arrestanten zullen voor de rechtbank worden gebracht op grond van paragraaf 193. Hierin wordt gevangenisstraf tot 3 jaar gesteld voor "het op wederrechtelijke wijze te weeg brengen van uitgebreide verstoring in het verkeer van algemeene vervoermiddelen; openbare postbezorging, algemeen gebruikte telegraaf- of telefoonaanleg, of aanleg die dient voor algemeene watergas-, electriciteit- of warmtevoorziening". Op grond van diezelfde paragraaf 193 worden ook allerlei later gearresteerde R.V.O.functionarissen en stokers vervolgd, die verantwoordelijk worden gesteld voor de zeeliedenstaking, dus voor het teweeg brengen van verkeersstoring. De Stauning-regering verstaat dus ook al de kunst om wetsartikelen zoo te draaien al het in haar kraam te pas komt, de wet toe te passen buiten de oorspronkelijk bedoelde beteekenis, en stelt zich dus boven de wet, waarmee in principe de democratische grondslag verlaten is. De beschuldiging is buitengewoon gewrongen, want strafbaar is alleen het op wederrechtelijke wijze ver-

storen van het verkeer, waarmee van huis uit veel eer alleen aan daden van sabotage is gedacht. In ieder geval is het burgerlijk juridisch onhoudbaar om op grond van paragraaf 193 het aansporen tot staking strafbaar te stellen. Het burgerlijk blad "Politiken" onderstreept dan ook eveneens de uitdrukking "op wederrechtelijke wijze", zegt dat de wet nieuw is en nog nooit is toegepast, en dat "het onderzoek" uit zal moeten maken of op deze grond strafvervolgning is in te stellen. Dit neemt natuurlijk niet weg dat de politie van Stauning dit "onderzoek" naar eigen goeddunken kan rekken en de arrestanten vasthouden.

Onderwijl sloten zich de arbeiders uit de exportslagerijen bij de staking aan; 4000 man in 90 slachterijen. Eveneens in Kopenhagen het keukenpersoneel in café's en restaurants. Dit alles ontwikkelde zich in 2 dagen tijd. Intusschen hadden de stoomvaartmaatschappijen, dank zij onder politie werkende onderkruipers een deel van de scheepvaart weer op gang kunnen brengen. De zeelieden demonstreerden daarop in de havens met het gevolg dat in Esbjerg, Aalborg en Aarhus de havenarbeiders mee in staking gingen. Deze solidariteitsstakingen waren spontaan en zonder dat de havenarbeiders eigen loonvragen gingen stellen; ze stelden de zuiver politieke eisch dat de politie uit de havens moest worden verwijderd. In Kopenhagen wist de vakbond een dergelijke solidariteitsstaking te voorkomen. Er werd dadelijk door het bestuur een ledenvergadering belegd, waar niet zoo lang werd vergaderd, totdat met 1900 tegen 400 stemmen was besloten om aan het werk te blijven. De goed gediciplineerde leden waren toen natuurlijk niet meer in staking te krijgen.

Het meest verscherpte de toestand zich in Esbjerg. Dit is een plaatsje van maar 25.000 inwoners, maar het is uitsluitend uitvoerhaven: havens, exportslachterijen, ijsfabrieken, enz. De zeelieden staakten, de slagere staakten. De havenarbeiders gingen 's Maandags weer aan het werk, na de Zaterdag en Zondag gestaakt te hebben. Ze waren per slot geen zeelieden, de hoofdgreif was dat ze niet onder politietoezicht wilden werken, al wilden de meest bewaarden onder hen staken uit solidariteit met de zeelieden. De zeelieden demonstreerden weer in de haven, waar het tot botsingen kwam met de politie. Hierop werden groote politieversterkingen naar Esbjerg getuurd. Zoo was Dinsdag de haven vol met politie, het succes was daarentegen juist dat alle havenarbeiders het werk neerlegden. Er vond een massameeting plaats van 10.000 man (op 25.000 inwoners), geelacht werd terugtrekking van alle vreemde politietroepen, terwijl tot een proteststaking van 24 uur werd besloten. Dit volgens voorstel van de R.V.O. Een resolutie van de sociaal-democratische burgemeester, die ook terugtrekking van de vreemde politie eischte, maar tegen de staking was kreeg op de kop af 2 stemmen. De houding van de havenarbeiders laat overigens, ondanks de geest van solidariteit, die velen van hen bezieldo, duidelijk zien, hoe de oude vakverenigingsgeest de strijkracht verlamt. De groote moordelijkheid van feitelijk zijn stuur kwijt. Aan de oone kant worden ze beïnvloed door het

standpunt van de pers en de regeering die de staking voor onzinnig verklaarde, omdat die de heele nationale welvaart bedreigde. Aan de andere kant voelden ze zich geprikkeld door de houding van de regeering tegenover de staking en hun vaktrotsch kwam er tegen op, dat ze als een gewone maffier moesten werken onder bescherming van de gummikhuppel. Zoo zwaaiden ze van de eene naar de andere kant. De bolsjewistische resolutie was ook heelmaal aan deze stemming aangepast, en de beperking van de "proteststaking" tot 24 uur was stellig gemaakt, omdat het parool van de solidariteitsstaking onvoldoende weerklank zou hebben gevonden. Met deze resolutie behaalden ze wel een groot "parlementair succes" op de sociaal-democratische burgemeester, maar ze gaven diezelfde burgemeester en de slapete elementen onder de havenarbeiders tegelijk het wapen in de handen om de staking te breken. Duidelijk komt ook hier uit dat deze "communisten" aan de strijd zelf van de arbeiders weinig gelegen is, dat ze deze alleen gebruiken en opofferen om groter aanhang te winnen. De staking was overigens volkomen algemeen, de havens, de slachterijen, ijsfabrieken, tot de pers toe, alles lag plat. De politieversterking werd op last van de minister van justitie uit prestige-overwegingen niet teruggeroepen, en kreeg zelfs stormhoeden van het leger in plaats van petten. Maar ze traden verder niet provocerend op, op overtredingen van het verbod tot aamenscholing werd niet al te sterk gelet, de meeste politie vertoonde zich niet eens op straat. Zoo gingen alle arbeiders de volgende dag weer even gesloten aan het werk als ze de dag te voren gestaakt hadden, alleen de zeelieden en slagere staakten natuurlijk door. Maar hiermede was de staking voor de zeelieden feitelijk kapot, want het lukte nu vrij gauw om de schepen weer aan het varen te krijgen. De dag van de algemeene staking vertrok van Esbjerg een schip, de Jylland naar Engeland, en dat voornamelijk als demonstratie, het was nog niet eens half vol geladen. Daarentegen werden reeds in de paar volgende dagen alle 4000 ton wachtende landbouwgoederen verscheept. Ook de slachtersstaking was niet veel meer waard, de onderhandelingen werden zelfs van ondernemerskant moedwillig gerekt totdat de scheepvaart zoover was hersteld, dat er voldoende werk voor de slachterijen was.

De dag van de algemeene staking in Esbjerg, 18 April, was ook in Kopenhagen een veel bewogen dag. 's Middags was er vergadering van de zeeliedenbond. Bestuursleden bewerkten hier 3 1/2 uur lang de stakers om met de staking uit te scheiden; ten slotte werd schriftelijk gestemd, vanwege de terreur tegen de bona fide jongens, die liever niet staken wilden, maar er nu niet openlijk voor uit durfden te komen. Resultaat: 405 stemmen voor opheffing, 529 tegen. Er wordt dus doorgestaakt, maar het bestuur kondigt meteen een referendum voor alle leden aan, want er zitten ook nog 800 leden in de provincie, die nu niet mee konden stemmen. 's Avonds zal er een R.V.O. meeting zijn op het Paellé park, waar twee veroverde bestuurders van de zeelieden en de stokers, en een betenwerker zullen spreken.

Er is een groote opkomst, maar het meetingsterrein blijkt door bereiden politie afgezet. Als toch een van de sprekers het woord neemt, begint de politie een charge. Deze wordt beantwoord door een hagelbui van steenen, de bereiden politie slaat op de vlucht, nadat de commandant van de troep van zijn paard is gegooid. Een paar "Ueberfall kommando-auto's" herstellen daarna de orde, waarna het nog tot laat in de nacht in het havenkwartier tot rellen tegen de politie komt, "barrikades" worden gemaakt, maar dit lijkt overigens meer op kwajongenswerk, niet alleen dat het hier wel duidelijk zinloze romantiek was, maar er bleek ook niemand werkelijk van plan te zijn te verdedigen. Zoo prijken ze alleen de volgende dag als plaatjes in de krant tot meerdere glorie van de politie.

De stakende zeelieden treffen in de R.V.O.ers alweer heel slechte bomgenooten. Zonder iets te doen om de strijd zelf op een doelbewust en principieel grondslag te brengen, deden ze niets dan de actie voor eigen partijpropaganda uitbuiten. Dorende redevoeringen in het parlement, overal waar arbeiders demonstreerden, er tusschen loopen brullen van "rood front" om ieder te laten zien hoe communistisch deze actie wel was, dat was zoowat de rol van de R.V.O. Door deze felle concurrentiezuucht dreven ze natuurlijk juist de arbeiders weer in de armen van hun oude, beproefde leiders, die hun aldoor toeriepen toch weer hun bezinning terug te krijgen. De knokpartij op het Baelliedpark was feitelijk ook niet anders dan een wanhoopspoging van de strijdwillende arbeiders, die de staking voelden ~~aanmanen~~ verlopen, om toch maar weer wat leven in de brouwerij te krijgen en niet zoo maar zonder meer voor de terreur van Stauings politie op zij te gaan. Maar het was ook een laatste wanhoopspoging en ze gaf de regeering de gelegenheid om nog frosscher in te grijpen en ze gaf vele "bezadigde" elementen hun bezinning terug. Diezelfde nacht doet de politie huiszoekingen in het R.V.O. gebouw en bij het orgaan van de C.P., verricht daarbij talloze arrestaties, onder anderen van 12 R.V.O. leiders, die alle op grond van paragraaf 193 zullen terecht staan. Tegelijk blijkt de kracht van de staking gebroken, de volgende dag al wordt de dienst op de belangrijkste binnenlandsche en buitenlandsche scheepvaartlijnen hersteld, en eenige dagen later is de staking officieel geëindigd. Toont deze staking aan de eene kant de geestelijke zwakheid van de Deensche arbeidersklasse, haar gebondenheid aan de oude taak en opvattingen, aan de andere kant broekt hiermee een nieuw tijdperk voor de Deensche arbeidersklasse aan. Deze actie was meer dan zo oogenschijnlijk loek... een zuivere R.V.O.-Macho, die de arbeiders een oogenblik verrastte en in een hooploze strijd wikkeld. Hier hebben groote groepen arbeiders het vertrouwen in de oude beweging, ondanks zijn geweldige traditie, opgezegd, en niet door toedoen van de R.V.O. propaganda. De R.V.O. won op deze actie pas juist invloed door alle louzen en parolen van de arbeiders over te nemen, louzen, die in het begin nog niet anders dan uiterst vaag kunnen zijn.

En hier is gebleken, dat ondanks de traditie van de oude vakbeweging, die alleen de belangen van de eigen vakgroep op het oog heeft, bij veel arbeiders een gevoel van klassesolidariteit aanwezig was, dat uitging boven het groepsgevoel van het eigen vak. Tenslotte vonden de strijdende arbeiders hier hun "arbeidersregeering" linrecht tegenover zich. Nog heeft de sociaal-democratie de groote massa der arbeiders onder haar invloed, maar voor steeds meer arbeiders is de tijd voorbij dat ze van de Stauings nog wat goeds verwachten. Vroeger was het groote gevaar van de sociaal-democratie vooral dit, dat de illusie, dat deze beweging de belangen der arbeiders goed kon behartigen, die arbeiders van de strijd afhield. Deze illusie is nu ook in Denemarken bezig kapot te gaan en hiermee is een nieuwe ontwikkeling begonnen. Nog is de verderfelijheid van de sociaal-democratie groot, maar die bestaat nu in de oude traditie, de oude strijdtactiek, de oude opvattingen, maar uit het heden krijgen ze geen nieuw voedsel meer. De groote rem van de bewustwording der massa's is gebroken.

Hiermee komt ook de "arbeiders"regeering in een nieuwe positie. Haar vroegere grondslag, het vertrouwen der arbeiders-massa's, verliest ze meer en meer. Ook van de andere kanten rukken steeds grotere drommen vijanden op. De nood onder de boeren, en daarmee hun wanhoopstemming groeit snel. Allerhand fascistische organisaties duiken op, ook is een groote beweging onder de boeren ontstaan, die verdere waardedaling van de kroon elacht, om te kunnen blijven concurreren. Dit zou de regeering brengen zoowel tegenover de arbeiders als tegenover het bankkapitaal, die zich beide daartegen verzetten. Maar deze boerenbeweging, de L.S. beweging (Landbrugernes Sammenslutning: aansluiting der landbouwers), groeit snel, en heeft zelfs zetels in het parlement gekregen, door het overlopen van eenige leden van de liberale partij. De liberale partij steunde grotendeels op de boeren, maar ze werd gecontroleerd door het bankkapitaal. Ze vormde een soort loyale oppositie tegenover de regeering, d.w.z. ze controleerde de regeering in zoverre dat ze de meest vooruitstrevende hervormingen wist tegen te houden. De parlementaire positie van de "arbeidersregeering" wordt op die manier in een razend tempo van de weg van de democratie afgedreven, en zal op den duur zooals de meeste tegenwoordige regeeringen steeds meer buiten het parlement om moeten regeren. Dit drijft haar voorgoed in de armen van het grootkapitaal, met iedere arbeiderspolitiek is het voortaan uit.

Op nog een ander gebied is de Deensche regeering van koers gewijzigd. Vroeger was Denemarken het paradijs voor alle pacifisten, het eenige land dat ontwapend was. Nu draigt een nieuw gewaer "Hitler-Duitschland". Want Denemarken heeft op zijn manier zijn Elzas-Lotharingen, zijn Noord-Sleeswijk. Sleeswijk en Holstein, twee Duitsche landen hebben eenen lang gestaan onder de koning van Denemarken, die tegelijk graaf en hertog van deze landen was. Maar het waren dan toch Duitsche staten, en geen Duitsche provincies. Ook was de troon van

Denemarken erfelijk in vrouwelijke lijn, terwijl in Sleeswijk en Holstein alleen een man mocht regeeren. Zoo bleef altijd de kans bestaan dat deze twee Duitse landen eens voor de Deensche dynastie verloren zouden gaan. In de 19e eeuw deden nu de koningen van Denemarken een paar maal pogingen om deze landen voor goed bij Denemarken in te lijven. In Sleeswijk-Holstein brak een opstand uit, gesteund door Pruisen, onder Bismarck. Hierna werden Sleeswijk en Holstein Pruisische provincies. Toen in 1918 Duitschland verslagen was eischte Denemarken ook zijn gestolen erfgoed terug. Sleeswijk werd daarop door ententetroepen bezet. In 1921 werd een volkstemming gehouden, Noord-Sleeswijk stemde voor aansluiting bij Denemarken. Alles leek nu in orde het sociaal-democratisch Duitschland toonde geen aanvechtingen Noord-Sleeswijk terug te verlangen. Sinds de Hitlerregering duikt echter in Noord-Sleeswijk onder de daar wonende Duitschers plotseling een nationaal-socialistische beweging op, die voor aansluiting bij Duitschland ijvert. Het oorlogsgevaar is hiermede weer groot geworden. Noord-Sleeswijk is economisch wel van weinig beteekenis, en niet te vergelijken met Elzas-Lotharingen, Opper-Silezië, of het Saargebied. Maar Bismarck is ook eerst tegen Denemarken, daarna tegen Oostenrijk en toen pas tegen Frankrijk begonnen, en het zou kunnen wezen dat Hitler, die niet aan al te groote oorspronkelijkheid lijdt, deze geschiedenis zou willen herhalen. En zoo verandert de arbeidersregering ook in de militaire kwestie van Koers. Zoo konden we vorig jaar October het volgende bericht in de pers lezen:

"De opperbevelhebber van het Deensche leger heeft nieuwe voorstellen ingediend voor de ontwikkeling en verbetering van het leger, teneinde dit tot een doelmatige en up-to-date eenheid te maken, waardoor tevens de werkloosheid in Denemarken zou verdwijnen.

Het socialistisch parlementslid Hans Nielsen, tot dusver bekend om zijn pacifistisch streven, heeft zeer onverschrokken deze voorstellen goedgekeurd.

Nielsen, die de militaire deskundige van de socialistische fractie was, en steeds algemeene ontwapening heeft geëischt, heeft thans in een interview verklaard, dat hij de voorstellen tot verbetering van het leger zeer belangrijk acht.

Nielsen verklaarde zich voorts voorstander van een verbond met de Scandinavische landen en alle andere democratische landen, teneinde weerstand te kunnen bieden aan de communistische en fascistische bedreiging.

En Stauning houdt redevoeringen, waarin hij verklaart dat de Zuidgrens van Denemarken ~~is~~ de Zuidgrens van Scandinavië is, die door heel Scandinavië vandoorged zal worden, en dat de Deensche arbeiders liever in een vrije arbeidersstaat wonen, dan in een Duitsch concentratiekamp.

Ten slotte, om de tegenwoordige positie van de "arbeidersregering" duidelijk te laten zien, nog een rede van Stauning. Op dezelfde dag van de algemeene staking in Esbjerg, van de

kloppartij op het Faelledpark, was er in Kopenhagen een feestvergadering. Hier werden de veteranen gevierd die 1864 hadden meegestreden aan de Dybböler schansen, waar Denemarken door Pruisen werd verslagen, waarna Sleeswijk-Holstein verloren ging. Op deze feestvergadering, waar de heele koninklijke familie aanwezig was, benevens alle mogelijke hooge militairen, sprak Stauning, de minister-president. Dina, schrijft de Deensche Burgerpers, was de orde van deze schoone plechtigheid verstoord. Want de demonstranten van het Faelledpark, door de Ueberfall-Kommandos opgejaagd, vluchtten in de richting van het sportgebouw, waar dit herdenkingsfeest werd gehouden. Maar ook voor het sportgebouw was voldoende politie geposteed, die de menigte een andere kant wist op te drijven. Zoo merkten maar weinigen van de aanwezigen dat er buiten iets aan de hand was, en Stauning kon in deze hooge omgeving ongestoord de volgende woorden spreken:

We moeten helaas constateeren, dat de naties en de menschheid nog niet dat hooge stadium hebben bereikt, waar men afziet van de oorlog als middel om geschillen te beslechten, maar we hopen zeker allen, dat de tijd mag komen, dat men de beslechting door middel van het recht bij strijd tusschen landen en deelender bevolking als het eenige wat overeenkomt met cultuur en menscheeljkheid zal beschouwen.

De gebeurtenissen van de laatste tijd bewijzen, dat de strijd zich snel kan ontwikkelen op een bijzonder gevaarlijke manier. Lang is in ons land de toon aangegeven door de gezond en rustig oordeelende bevolking, maar een kwaadwillig provocatorisch optreden heeft desondanks tot onlusten geleid, die de goede opvattingen zullen afbreken, als ze niet tot ophouden worden gebracht - en daar is alle roden voor, want wat het land aangaat, gaat ook de bevolking van het land aan.

De soldaat krijgt trouw ingeprent aan het vaderland, maar het heele volk zal die trouw bewijzen, de eventuele offers brengen en op wacht staan om het algemeen belang te dienen.

Het is niet genoeg, dat een kleine groep het goed heeft en macht en invloed uitoefent zonder anderen te vragen. Het is geen goed land, welks verlichting en cultuur niet openstaat voor het geheel volk, en het is fout als er geen recht en rechtvaardigheid wordt beoefend. In ons land is er door de tijden heen veel opgebouwd, dat van waarde en beteekenis is voor menigeen en juist daarom willen we ons land bewaren en het vooruitbrengen met liefde, trouw en arbeid.

De daad, die geschiedt om de ontwikkeling van deze weg af te brengen, die tot nog toe is gevolgd, de daad die de oerlijke arbeid wil verstoren en afbreken, de daad die geschiedt om de arbeidersklasse in onlusten te betrekken, welks doel is de export van het land te verlammen, en de overige arbeid, die daad is sloocht voor de heele samenleving, maar

eerst en vooral voor de arbeiders. Het Deensche volk wenscht te leven in vrede met zichzelf met zijn bureu en andere naties. We kunnen zeker allen op deze historische herdenkingsdag samengaan in de wensch aldaarvoor, en samen een leue uitbrengen op het vaderland." Dat is de Deensche arbeidereregering. In de theorie pacifisme in de binnenlandsche en buitenlandsche politiek. In de praktijk bewapening (natuurlijk o.a. om de werkloosheid op te heffen) en gewapend politioptreden tegenover de arbeiders. Het pacifisme blijft alleen als ideaal, en als strijdmiddel tegen de arbeiders. Want de geschillen worden nu beslecht door het recht. Dat wil zeggen, als door kwaadwillig provocatorisch optreden de arbeiders in staking gaan, dan grijpt het recht in, in naam van het geheele volk, verklaart de staking voor onwettig en vernietigt de ongehoorzame vakorganisaties.

Verantwoording vrijwillige bijdragen : 25 April - 15 Mei '34.

G.N. te H. Fl. 1.-; A.B. te H. Fl. 1.-; D.A.K. te B. Fl. 3.-; J.B. te A. Fl. 1.-; D. te A. Fl. 25; H.M. te A. 2, 50; S. te A. Fl. 40; S. te A. Fl. 2.-; A.v.A. te A. Fl. 50; H.W. te A. Fl. 1.-; verder van B. v.d.Br. Fl. 1.-; B. Fl. 1.-; L.v.d.M. Fl. 1.-; C.G. Fl. 40; W. Fl. 45; de K. Fl. 50; E.O. Fl. 40; O. Fl. 25; G.H. Fl. 25; H.B. 25; C.M. Fl. 25; S. Fl. 25 allen te H.

MEDEDEELING.

Verschenen is in de serie "Marxistische Geschriften" als tweede nummer "DARWINSME en MARXISME" door Ant. Pannekoek. bij dit nummer van het P.I.C. is bijgevoegd een korte omschrijving van inhoud en strekking van deze brochure. De prijs bedraagt 15 cent. Bestellingen kunnen gedaan worden bij de bezorgers van het permatermaal.

VAN OVERAL.

ZAKEN ZIJN ZAKEN.

AMERIKA.

De Europa-uitgave der "New-York-Herald" van 18 April '34 bericht: "L e o T r o t z k y zal geen verlof tot verblijf in Amerika krijgen. Er is de autoriteiten veel aan gelegen, goede betrekkingen met Sowjet-Rusland te onderhouden, en de aanwezigheid van uitgesproken tegenstanders van Stalin zou mishagen kunnen opwekken."

LAAT DE RECHTERHAND NIET
WETEN WAT DE LINKER
DOET.

ZWITSERLAND.

Geneve. Bij de bourgeoisie: Ontwapeningsconferentie. Litwinov heeft 't druk. Confereert hier en confereert daar. Alles ter handhaving van de vrede. De algemeene ontwapening is van de hand gewezen, dus doen we het met minder. Beperking van de bewapening blijft een volslagen fiasco, dus doen we het met minder. Litwinov wil dus veiligheids-pacten en precies formuleeren, waarmee een land aanval of verdediger is.

Bij de arbeiders: De arbeiders der IIIe Internationale worden met allerlei slagwoorden volgestopt.

"Der Proletarischer Revolutionär" Nr. 11, 1934 (een K.P.D. blad van de Duitse emigranten in A'dam) schrijft: "Geneve, ontwapeningszwendel, gelijkberechtiging, vredespolitiek, - dat is de grootste zwendel der fascistische schreeuwbecken."

HET EENHEIDSFRONT GROEIT.

LETLAND.

In Letland is het fascisme door een staatsgreep meester van de toestand geworden. De vorige regering stond sterk onder Fransche kapitaalgroepen en was dus tegen het Hitler-fascisme gericht. De oude regering is afgezet en de nieuwe fascistische dictatuur onder leiding van U l m a n i s verklaart zich tegen als bondgenoot van Hitler. Hij verklaart zich tegen de Fransche kapitaalgroepen, dus ook tegen het naburige Rusland.

Het tijdschrift "Europeische Heft" Nr. 6, '34 bericht daar-

"Einde Nov. '33 hield Alfred Rosenberg op de bijeenkomst van het "Verbond van Duitschers in het Oosten" de volgende rede:

"Wij mogen nooit vergeten, dat Duitschers de scheppers van de onafhankelijke staten zijn, die op de puinhoopen van het Russische Rijk ontstonden. Jammer genoeg heeft alleen Finland zich tegenover Duitschland dankbaar betoond. Ondertusschen geven wij de hoop niet op, dat het de Duitschers gelukken zal, een breed economisch-politiek complex te scheppen, dat alle Baltische staten omvat...."

Gezien de huidige staatsgreep onder Ulmanis schijnt de Baltische politiek der Nazi's succes te hebben. Voor de arbeidersklasse van Letland ziet de toekomst er donker uit, als we bedenken, dat generaal Rolodis minister van oorlog geworden is, dezelfde, die in 1919 te zamen met de Deutsche graaf von der Goltz en vorst Awaloff-Bermondts de Deutsche Baltische troepen het toenmalige Sowjet-Rusland liet binnen-trekken.

JOEGOSLAVIE.

In Joëgo-Slavië schijnt langzaam de nazi-politiek 't zelfde succes te krijgen als in Letland. Ook hier de typische omgroepering van de Fransch-gerichte oriëntering der Joëgo-Slavische kapitalisten naar de Duitsche. Joëgo-Slavië stelt echter de eis, dat zijn gebied met deelen van Oostenrijk vergroot moet worden. Dit stuit natuurlijk op tegenstand van Italië.

RUSLAND.

T O O N E E L o e n K U N S T

Binnen korte tijd wordt eindelijk het 7e Wereldcongres der IIIe Internationale opgevoerd. Moeilijkheden bij de regie waren de oorzaak van het lange uitblijven. De agenda kan men vinden in de "Rundschau".

"Gouden Heinrich"

(Brandler)

De Brandler oppositie uit Duitschland en de Lovestone-oppositie uit Amerika hebben een verzoekschrift bij de IIIe Internationale ingediend, om weer bij de moeder terug te mogen komen. "Unser Wort", het Deutsche Trotzskistenblad, dat zich daarmee bondgenooten ziet ontgaan, noemt het onwelwillend de "tocht naar Canossa". Wel, Brandler en zijn kornuiten kunnen er verzekerd van zijn, dat ze weer door de "goede Stalin" worden opgenomen. Zulke acrobaten, bij wie de spraak dient om de gedachten te verbergen, kan hij uitstekend gebruiken. Hoe was het ook weer? O ja! Brandler werd na de Maart-actie van 1921 in Duitschland gearresteerd en wegens hoogverraad aangeklaagd. Hij wordt van niet meer of mijder beschuldigd

dan de democratische republiek ten val te willen brengen en de Radenrepubliek te willen uitroepen. Maar in zijn verdediging voor 't gerecht bewees hij zonneklaar, dat dit op een afschuwelijk misverstand moest berusten. En zoo verklaarde de leider der K.P.D., destijds eerlid der IIIe Internationale voor zijn rechters:

"Indien wij eens de macht aan ons willen trekken, - dat is voor mij geen vraagstuk voor mijn verdediging, - dan eerst, als we de overgrote meerderheid van 't proletariaat achter ons hebben, en wel gekozen door Raden. We kunnen toch geen Raden-regering oprichten, voor er Raden bestaan..... Of in West-Europa voor de overwinning van het proletariaat Raden beslist en onder alle omstandigheden de Radenregering noodzakelijk is, dat kan ik niet ~~bezworen~~ bezweren....."

Deze opvatting van wel Raden - geen Radon, misschien wel en misschien niet komt volkomen overeen met de rol, die de IIIe Internationale in het vraagstuk der revolutie speelt. Dus: Stalin, grijp toe. Neem Brandler onder je hoede. De massapartij groeit steeds. (Als een koeionstaart.)

DUITSCHLAND.

NIET KANKEREN.

"Der Angriff" van 18 Mei '34, het Berlijnsche nazi-blad van Göbbels, waarschuwt:

"k a n k e r e n mag alleen degene, die geen angst heeft, in 't concentratiekamp te komen."

Ja, je mag in Duitschland niet eens meer es lekker kankeren, wat toch zoo'n onschuldige bezigheid is.

Overigens willen de nazi's graag wat loeren. En dit maal zijn ze eens bij de soci's in de loer geweest. We herinnoren ons, dat de "Vorwärts" na de Januariopstanden van 1919 in Berlijn in een gedichtje aanspoorde tot de moord op Rosa Luxemburg, Liebknecht en Radek. In het ~~nazi~~ blad "Deutschen" Nr. 118, het hoofdorgaan van het "Duitsche Arbeitsfront" wordt nu opgehitst tot de ~~moord~~ moord op Thälmann. Er staat:

Herr Toddy ist ja von Natur
Ein Mann von stattlicher Figur,
Der dazu überdies sogar
In jeder Art der schlankste war.
Doch ist er, wenn auch hübsch und schlank,
Noch immer einen Kopf zu lang.

- 21 -

"SOCIALISME, waarheen we ons ook wenden."

De Duitse "Metallarbeiterzeitung", een van de "socialistische" bladen, die 't krachtigst de oorlogspolitiek in 't oude keizerrijk ondersteunde, schreef in haar nummer van 7 Nov. 1914:

"Een nieuwe tijd is aangebroken. De oorlog heeft in korte tijd andere mensen van ons gemaakt. Dat geldt zonder onderscheid voor 'hoog' en 'laag'. Solidariteit overal! Socialisme, waarheen we ons ook wenden....."

1934..... Dr. Ley, de leider van 't "Arbeitsfront" is 't er roerend mee eens. Hij zegt: "Socialisme was er reeds van 1914-18, en dit socialisme zou men ten allen tijde weer terug kunnen krijgen, indien het Duitse volk slechts wilde."

Hij bedoelt dan waarschijnlijk, dat allen in de loopgraven door dezelfde luizen gebeten worden en dat men gezamenlijk aan 't granaatvuur geofferd werd! En dit socialisme kan 't Duitse volk ieder oogenblik terugkrijgen! We vreezen het ook!

P. I. C. PERSDIENST VAN DE GROEP VAN INTERNATIONALE COMMUNISTEN

Deze persdienst verschijnt minstens één maal per maand. Stuur ons uw vrijwillige bijdrage.

DOELSTELLING:

De ontwikkeling van het kapitalisme voert tot steeds heviger crisissen, welke in steeds groter werkdruk en tekortschietende ontwikkeling van het productieapparaat hun uitdrukking vinden, waardoor miljoenen arbeiders buiten de productie staan en aan de uit-hongering zijn prijsgegeven. De toenemende verarming en de steeds groeiende onzekerheid

van bestaan dwingen de arbeidersklasse den strijd voor de communistische productiewijze aan te binden. De groepen van Internationale Communisten werken de arbeiders in dezen strijd op, door leiding en de leiding van productie en distributie volgens algemeen geldende, maatschappelijke regels ZELF ter hand te nemen, om DE ASSOCIATIE VAN VRIJE EN GELIJKE PRODUCTIEN te verwesenlijken. De groepen van Internationale

Communisten zien den wezenlijken vooruitgang der arbeidersbeweging in de ontwikkeling van het zelfbewustzijn der arbeiders. Daarom plaatsen ze zich tegenover de leiders van de parlementaire partijen en van de vakbeweging en stellen de leuze: "ALLE MACHT AAN DE ARBEIDERSRADEN! DE PRODUCTIE IN HANDE VAN DE BEDRIJFSORGANISATIES!"

ALLE MACHT AAN DE ARBEIDERSRADEN! DE PRODUCTIE IN HANDE VAN DE BEDRIJFSORGANISATIES!

Zevende Jaargang No. 9. Juni 1934. No. 2.

VOOR OORLOGSVERHINDERING.

Een onzer lezers schrijft ons:

"In 'Marxistische Geschriften' No. 1 las ik het volgende over 'Oorlogsverhindering': 'We kunnen meerdere richtingen onderscheiden, die zich met dat vraagstuk bezig houden. Een ding hebben alle groepen gemeen, dat is n.l. de illusie, dat zij zonder het kapitalisme aan te tasten, waarvan de oorlog één van de begeleidingsverschijnselen is, in staat zullen zijn de oorlog in de toekomst te verhinderen.' Nu is mijn vraag: 'Als men het militarisme bestrijdt, dan bestrijdt men toch ook indirect het kapitalisme?' Onder aan de bladzijde wordt trouwens ook beweerd, dat het kapitalisme niet zonder bewapening kan bestaan. Verder: 'Vandaar, dat onze strijd tegen de oorlog niet gericht moet zijn tegen het militarisme, maar tegen het kapitalisme.' Hieruit trek ik deze conclusie: 'Dietsweigeren, hetzij persoonlijk of massaal, of sabotage van munitiefabrieken heeft geen nut', wat ook in het begin van het artikel staat. Toch zie ik er wel degelijk het nut van in om b.v. een wapenfabriek planmatig te saboteeren (natuurlijk niet één fabriek, maar allemaal) en om dienst te weigeren. Want, als er geen oorlogsmateriaal is, kan het kapitalisme niet gedeien, zegt het artikel. Ik zou graag hierover jullie meening hooren."

De vraag waar het hier om gaat is dus in de eerste plaats deze: "Op welke wijze kan de oorlog doeltreffend worden bestreden?"

Deze vraag kan pas dan worden beantwoord als men de oorzaken van de oorlog kan aanwijzen. Want de oorlog kan, als ieder ander verschijnsel slechts daardoor worden bestreden, dat men de oorzaken wegneemt. Wat zijn nu de oorzaken van de oorlog?

De meest voor de hand liggende en meest oppervlakkige opvatting, die vooral bij de burgerlijke pacifisten aanhang vindt, is deze dat de oorlog het gevolg is van de slechtheid van de mensch. De menschen zijn van nature bloedddorstig, ze willen altijd en eeuwig vechten. De oorlog kan dus alleen worden bestreden door de roofoernatuur van de menschen te bestrijden,